

Bildningsförvaltningen
Ylva Hedberg

Utbildningsnämnden

Riktlinjer för ersättning vid gymnasiestudier på folkhögskola

Ärendet

Bildningsförvaltningen har vid tidigare tillfällen fått förfrågningar av ungdomar om ersättning och vid enstaka tillfällen beviljat dessa utifrån särskilda skäl. Med anledning av förfrågningarna har ett behov om förtydligande gällande kriterier för ansökan och utbetalning av ekonomiska medel aktualiserats. Av detta skäl har bildningsförvaltningen genomfört en omvärldsbevakning och tagit fram nedan förslag till riktlinjer.

Bildningsförvaltningen föreslår att Danderyds kommun ska erbjuda, inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA), ersättning för studieomkostnader under förutsättning att följande kriterier är uppfyllda:

- Personen är folkbokförd i Danderyds kommun under studietiden.
- Personen är registrerad i det kommunala aktivitetsansvaret. Handläggare bedömer efter utredning att folkhögskola är en lämplig skolform.
- Personen har avbrutit skolutbildning på grund- eller gymnasienivå och saknar ett fullständigt betyg.
- Personen har fyllt 18 år eller fyller 18 år under kalenderåret.
- Personen studerar Allmän kurs¹ motsvarande heltidsstudier.

Om särskilda skäl föreligger kan även ungdomar under 18 år få ersättning för utbildningskostnader vid folkhögskola.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden antar föreslagna Riktlinjer för ersättning vid gymnasiestudier på folkhögskola.

Riktlinjer för ersättning vid gymnasiestudier på folkhögskola börjar gälla från och med 1 mars 2025.

Bakgrund

Det kommunala aktivitetsansvaret² (KAA) regleras i skollagen (2010:800) och innebär långtgående skyldigheter för hemkommunen att förebygga utanförskap genom att erbjuda stödinsatser och utbildningsalternativ inom ramen för grundskole-/gymnasieutbildning.

¹ Allmän kurs ger ungdomen behörighet att söka vidare till högskola, universitet eller yrkeshögskola.
² 29 kap. 9 § skollagen (2010:800).

Bildningsförvaltningen
Ylva Hedberg

För personer mellan 18 och 20 år kan folkhögskolans utbildningsform utgöra en alternativ utbildningsväg.

Bildningsförvaltningens utredning

Det finns ingen juridisk skyldighet för en kommun att ersätta ungdomars studieomkostnader i samband med folkhögskolestudier.

Det bör dock framhåvas att ungdomar är en heterogen grupp med olika behov. Alla ungdomar trivs inte med gymnasiet som skolform.

Ungdomar som avbryter sina studier på ett av gymnasieskolans program ska ha fått information om det kommunala aktivitetsansvaret i sin hemkommun. Hemkommunen erbjuder därefter alltid vägledning till vidare studier, alternativa studier samt vid behov annan sysselsättning.

För ungdomar som väljer alternativet att studera på folkhögskola medför detta omkostnader, omkostnader som inte återfinns om ungdomen hade studerat på något av gymnasieskolans program.

Efter genomförd omvärldsbevakning kan det konstateras att många kommuner både i Stockholms län och ute i landet har liknande riktlinjer. De flesta har snarlika kriterier medan ersättningsnivåer och rutiner för ansökan och avtal kan variera.

Bildningsförvaltningens bedömning

Det kommunala aktivitetsansvaret innebär att hemkommunen ska erbjuda lämpliga utbildningsalternativ. Genom att erbjuda ersättning för studieomkostnader så skapas likvärdiga ekonomiska förutsättningar för ungdomar och deras vårdnadshavare alternativt föräldrar med försörjningsplikt³.

Konsekvenser för barn och unga

Beslutet kommer inte att ha någon konsekvens på generell nivå, något som påverkar samtliga elever i Danderyds kommun.

Beslutet kommer att ha en positiv konsekvens för de ungdomar som beviljas ersättning för studieomkostnader. Beslutet ger ungdomar som av olika skäl inte har kunnat tillgodogöra sig gymnasieutbildningen en möjlighet till en utbildning som stärker deras position på arbetsmarknaden.

Ekonomiska konsekvenser

Danderyds kommun ansvarar för att alla kommunens elever under 20 år får grund- och gymnasieutbildning, och att den är gratis⁴. Samtliga elever som antas till ett gymnasium betingar en elevpeng till den skolan där eleven påbörjar och fullgör sina studier. Olika program har olika

³ 7 kap. 1 § 2 st. föräldrabalken (1949:381).

⁴ 15 kap 17–18 § skollag.

Bildningsförvaltningen
Ylva Hedberg

programpeng/elevpeng. Om en ungdom inte studerar så utgår ingen elevpeng.

För ungdomar över 18 år så täcks utbildningskostnader på folkhögskola av statsbidrag⁵. Ersättning för studieomkostnader för ungdomar över 18 år medför därmed lägre kostnad för kommunen jämfört med en utbetalning av en gymnasial elevpeng.

För ungdomar under 18 år så täcks inte utbildningskostnaderna av statsbidrag. I dessa fall behöver kommunen stå för både utbildnings- och studieomkostnader. De två kostnaderna beräknas vara jämförbart med priset på introduktionsprogrammet individuellt alternativ.

Johannes Pålsson
Bildningsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Riktlinjer för ersättning vid gymnasiestudier på folkhögskola
2. Förslag till Riktlinjer för ersättning vid gymnasiestudier på folkhögskola

⁵ Förordning om statsbidrag till folkbildningen (2015:2018).